

Eva Tomášková

eva.tomaskova@law.muni.cz

Úvodní seminář

Národní hospodářství

Tržní mechanismus

- Co vyrábět?
- Jak vyrábět?
- Pro koho vyrábět?

Prvky tržního mechanismu

- Poptávka
- Nabídka
- Cena

Peníze umožňují směnu, zabezpečují funkčnost tržního mechanismu

- změna cen na trzích výrobků a služeb vede v důsledku ke změnám v alokaci zdrojů

Poptávka I

- souhrn všech zamýšlených koupí, jež jsou kupující ochotni za určitou cenu uskutečnit
- závislost množství poptávaného produktu na jeho ceně
- efektivní koupěschopná poptávka
 - poptávka uskutečněná v rámci rozpočtového omezení
- zákon klesající poptávky

Poptávka II

- závislost mezi dvěma proměnnými
 - množství produkce
 - cena produkce

Křivka poptávky

cena

množství

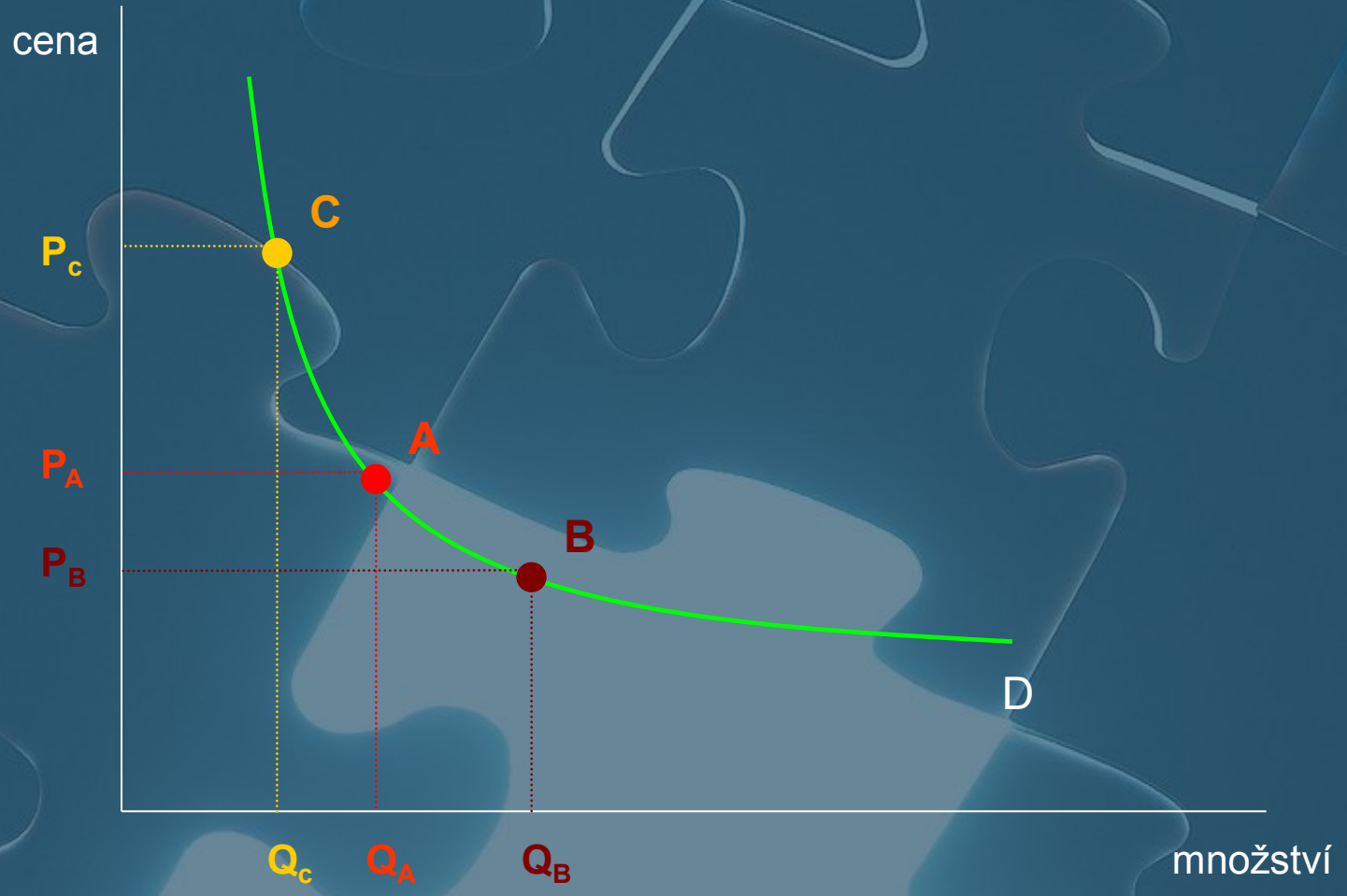

Příčiny „poklesu“ poptávky (při vyšší ceně produktu)

- Důchodový efekt
- Substituční efekt

Posun po křivce poptávky

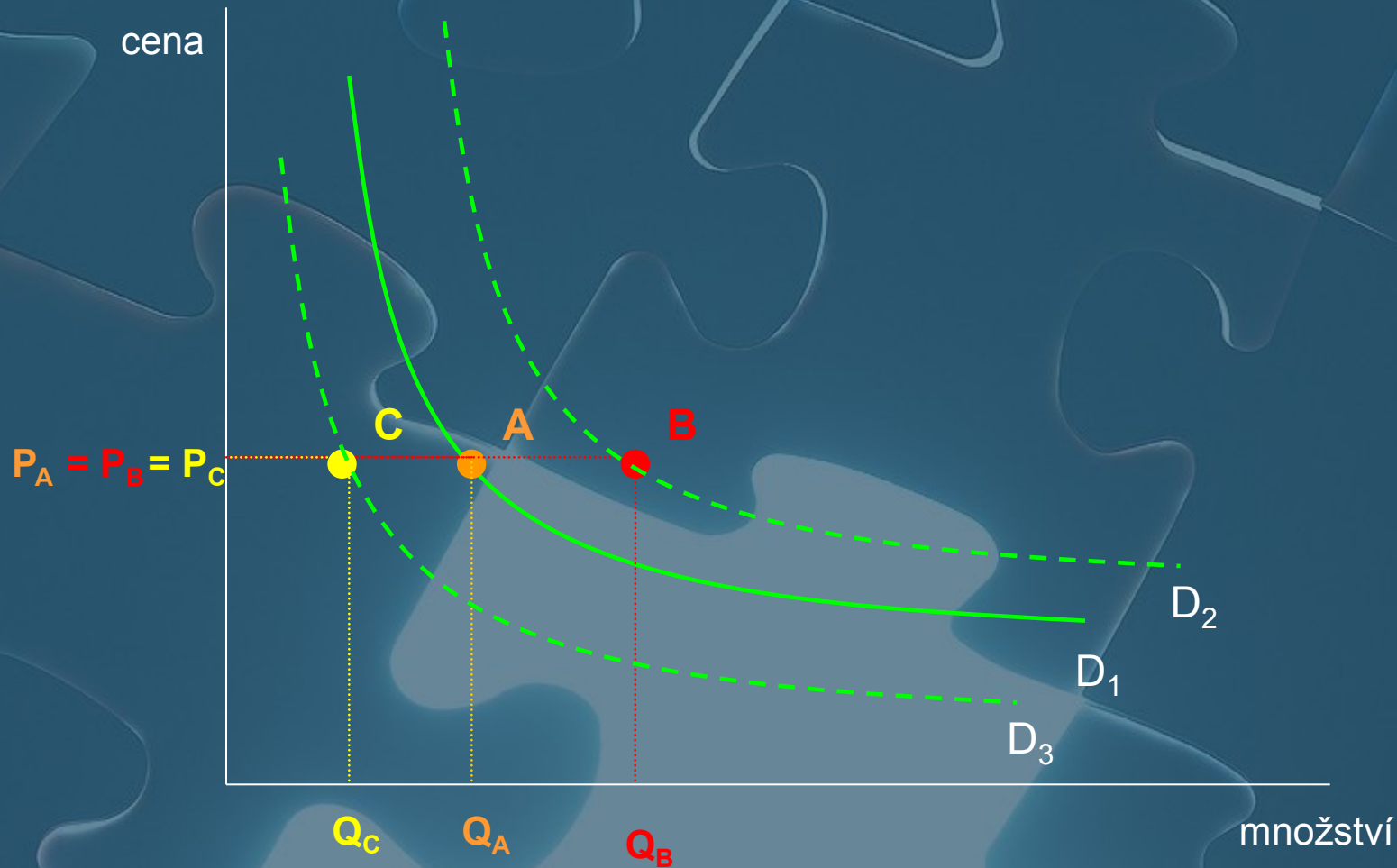

Příčiny změny poptávky

- Změny cen substitučního zboží
- Změny cen komplementárního zboží
- Změny v úrovni důchodů
- Změny v preferencích (módní vlivy)
- Změny v populaci

Změna poptávky

Cenová pružnost poptávky I

- se změnou ceny se poptávané množství mění nepřímo úměrně
- intenzita, s níž se mění množství v závislosti na ceně, je u různých zboží různá
- cenová pružnost (elasticita) = poměr procentní změny množství k procentní změně ceny

Cenová pružnost poptávky II

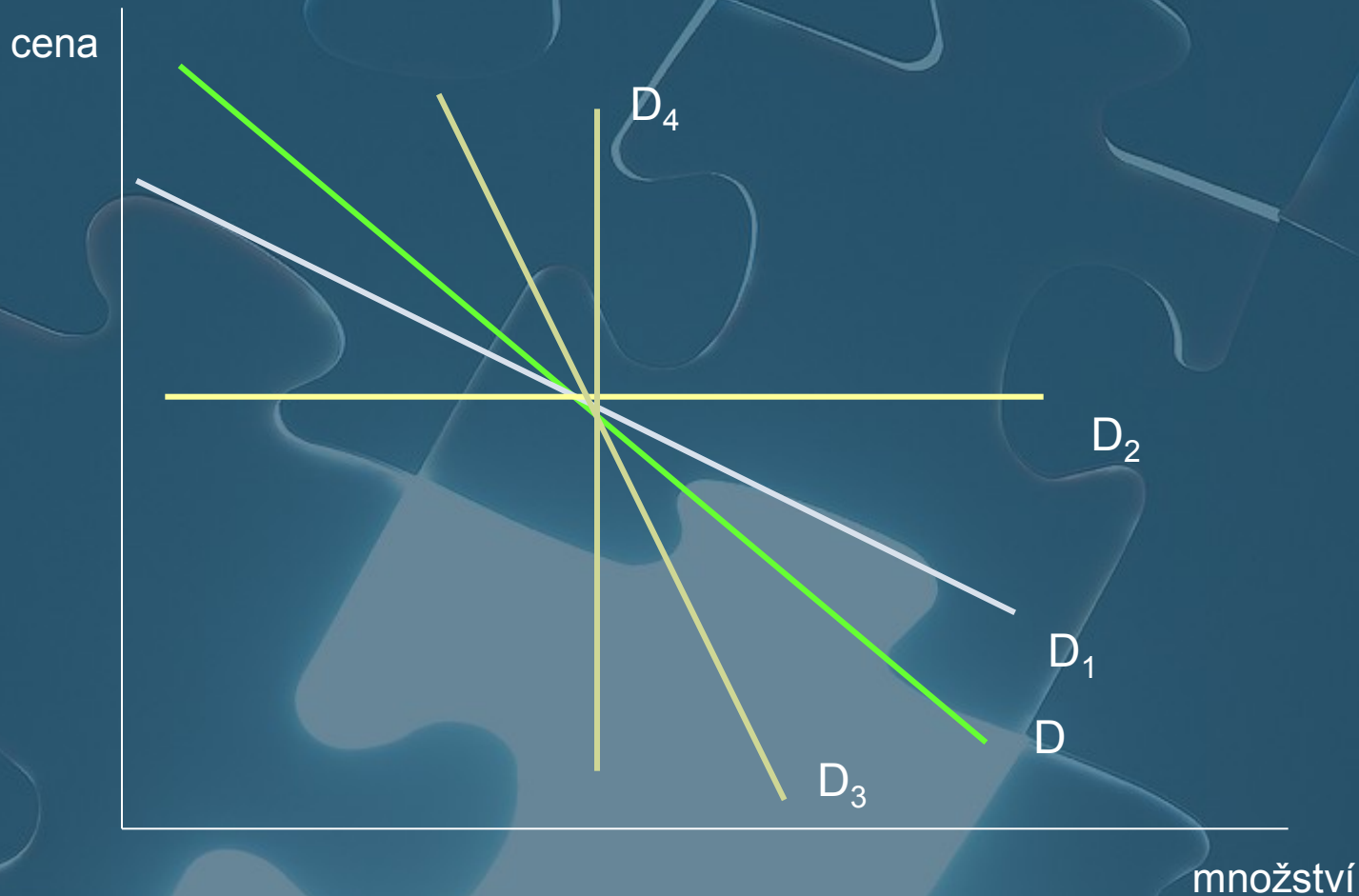
$$e_D = (\Delta Q/Q) / (\Delta P/P)$$

$e_D > 1 \Rightarrow$ poptávka je pružná (elastická)

$e_D = 1 \Rightarrow$ poptávka je jednotkově pružná (elastická)

$e_D < 1 \Rightarrow$ poptávka je nepružná (neelastická)

Cenová pružnost poptávky III

Cenová pružnost poptávky IV

- ovlivněno:
 - postavením ve spotřebním koši
 - existence substitutů
 - vývoj očekávání spotřebitelů

Nabídka

- souhrn všech zamýšlených prodejů zboží, s nimiž přicházejí výrobci na trh
- závislost množství nabízeného produktu na jeho ceně
- zákon rostoucí nabídky

Křivka nabídky

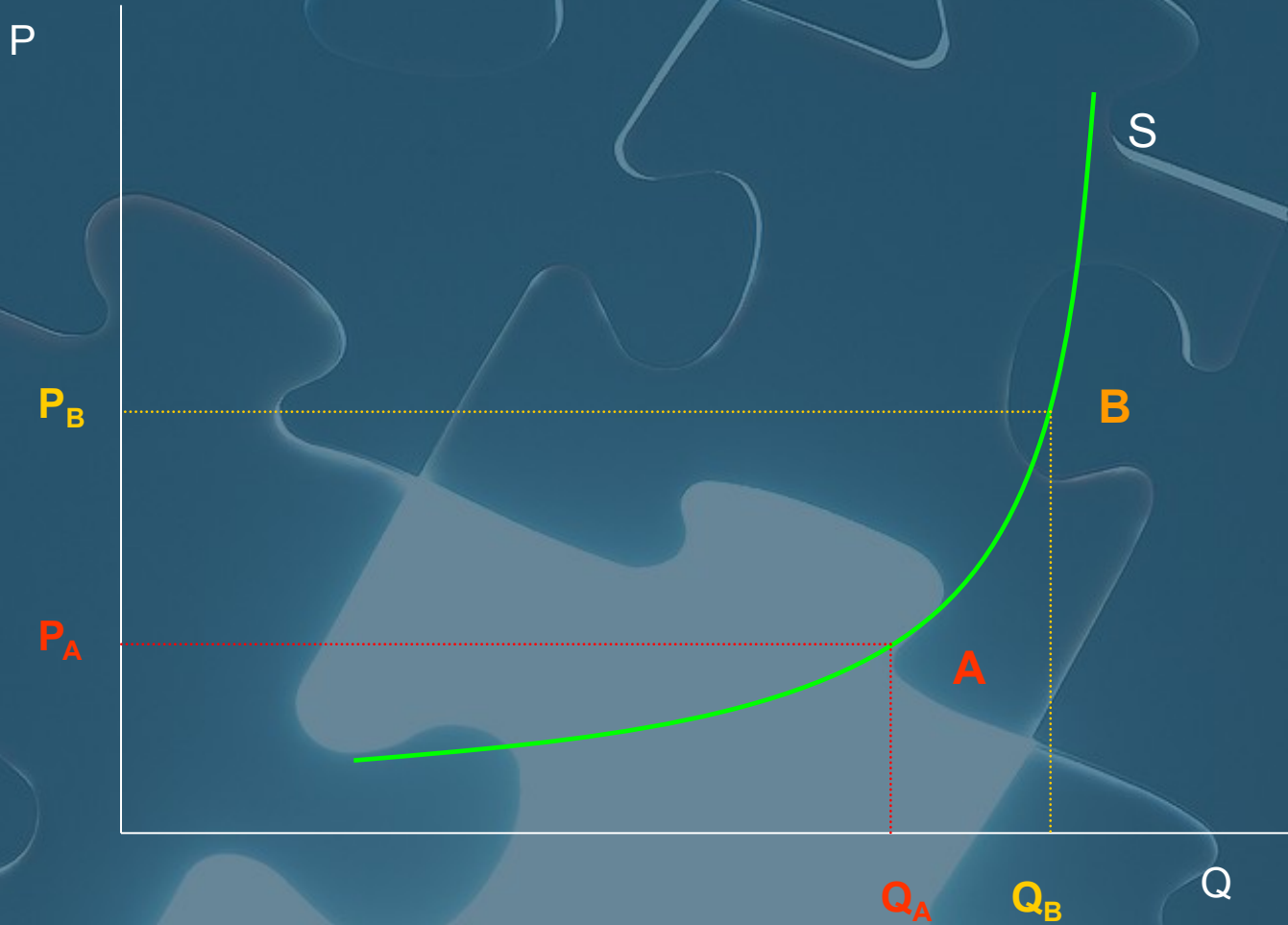
cena

množství

Posuny po křivce nabídky

Příčiny „růstu“ nabídky (při vyšší ceně produktu)

- Ziskový motiv
- Poptávkový motiv

Změna křivky nabídky

Příčiny změny nabídky

- Změny výrobních podmínek
- Změny cen výrobních komponent (vstupů)
- Vliv technického pokroku
- Vliv počasí

Posuny

- Posuny po křivce nabídky a poptávky
 - pouze cenové faktory!
- Posuny křivek nabídky a poptávky
 - pouze necenové faktory!

Cenová pružnost nabídky

- cenová pružnost (elasticita) = poměr procentní změny množství k procentní změně ceny

$$E_s = (\Delta Q/Q) / (\Delta P/P)$$

$E_s > 1 \Rightarrow$ nabídka je pružná (elastická)

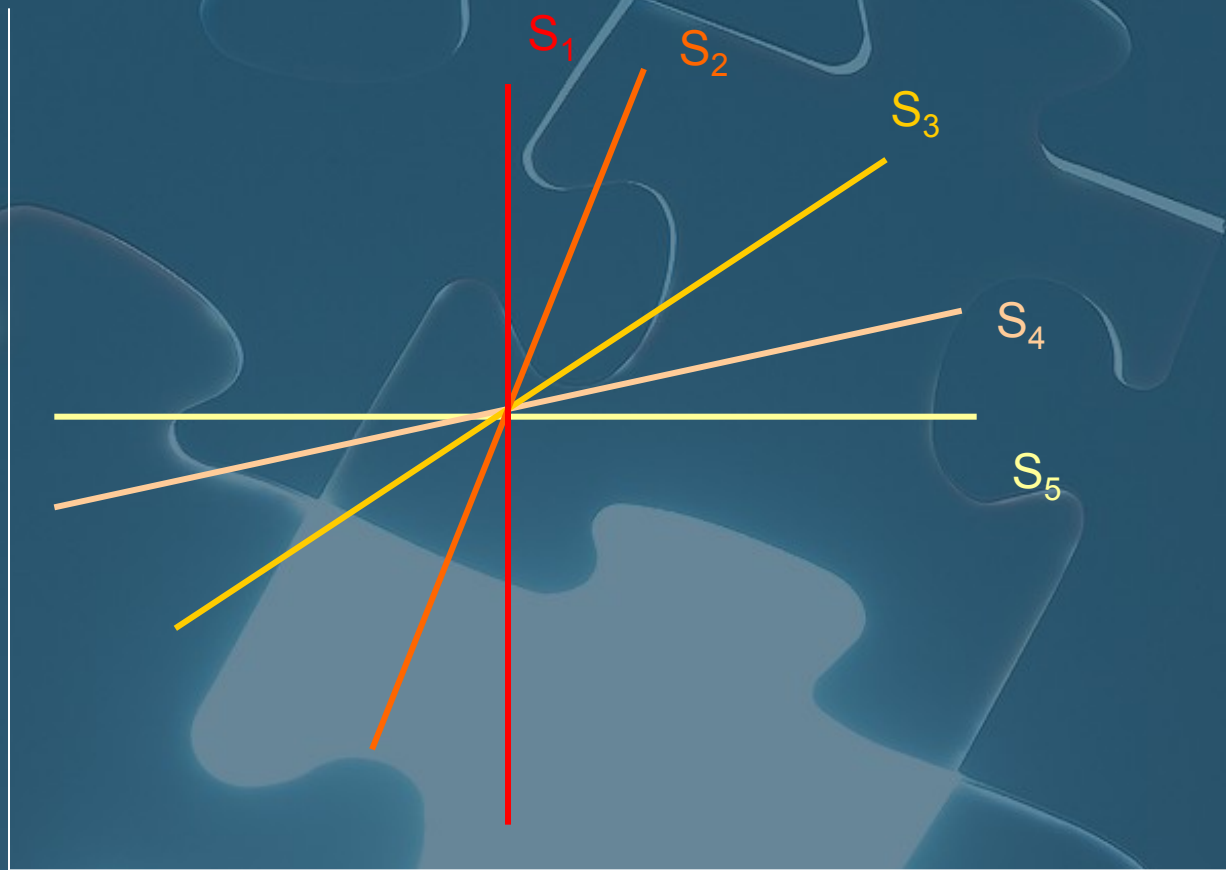
$E_s = 1 \Rightarrow$ nabídka je jednotkově pružná (elastická)

$E_s < 1 \Rightarrow$ nabídka je nepružná (neelastická)

Cenová pružnost nabídky

P

Q

Faktory ovlivňující pružnost nabídky

- rychlost obratu zboží
- technologie výrobního procesu
- doprava a skladování zboží
- časové vlivy
- stav výrobních kapacit

Cenová reakce podle délky období

C, R

P_2

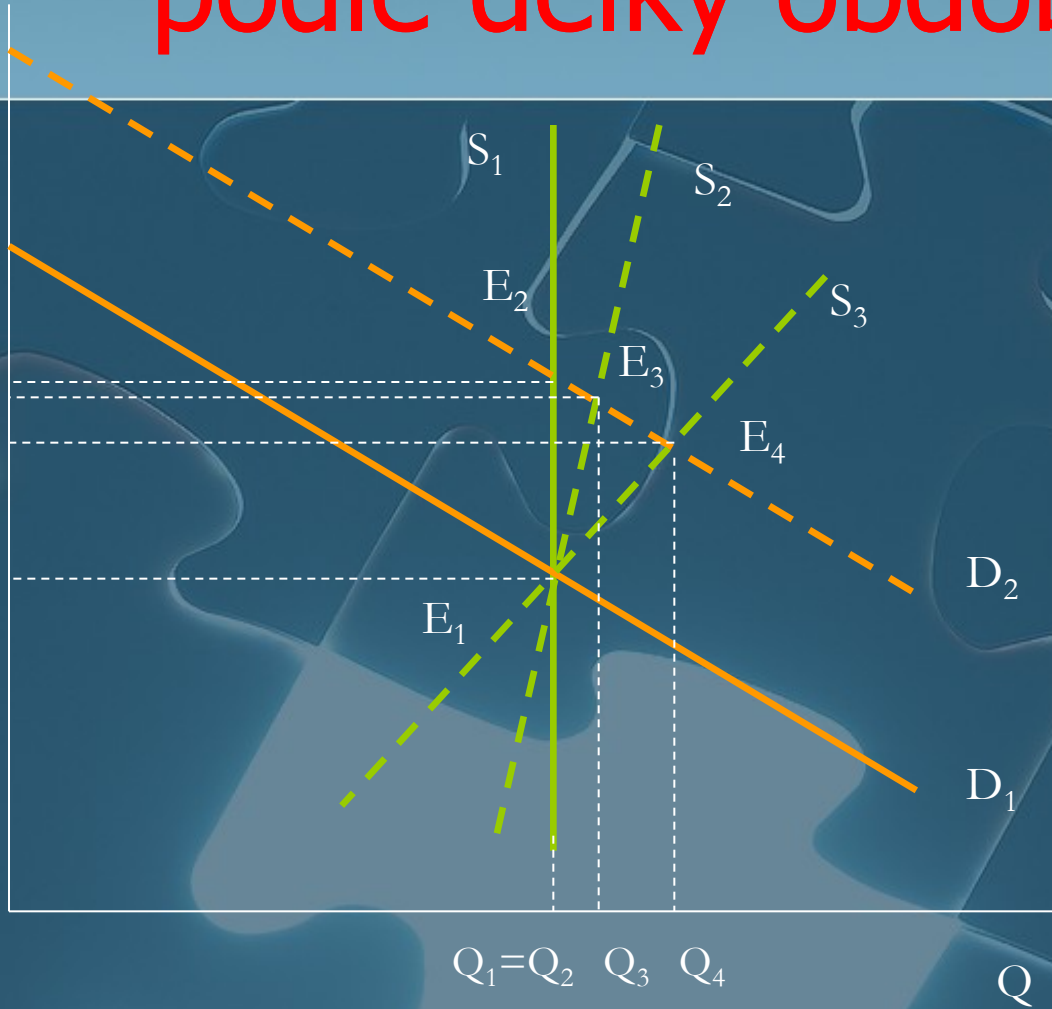
P_3

P_4

P_1

$Q_1=Q_2$ Q_3 Q_4

Q

Rovnovážná cena

